

ญี่ปุ่น โมเดล

ข้อมูลเพิ่มเติม
ดูให้รู้ ตอน ยะ:

“ขยะ” จัดได้ว่าเป็นปัญหาระดับชาติของหลายๆ ประเทศ รวมถึงประเทศไทยที่รั้งอันดับ 5 ของโลกในการทิ้งขยะลงทะเลมากที่สุด จากสถิติของกรมควบคุมมลพิษ เปิดเผยว่า ปี 2560 ขยะทั่วประเทศ มีจำนวน 27.40 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ที่มีขยะ 27.06 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.26 แต่ความสามารถในการจัดเก็บขยะกลับมีไม่ถึง 70 % ขยะที่กำจัดถูกต้องมีเพียง 36% มีขยะที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ 21% ขยะที่กำจัดไม่ถูกต้อง 43% และขยะตกค้างอีก 10 ล้านตันต่อปี แตกต่างจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่มีการพัฒนาอย่างมาก มีระบบอุตสาหกรรมกระจายตัวอยู่เกือบทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตเมืองหลวงอย่าง “โตเกียว” ซึ่งยอมก่อให้เกิดขยะจำนวนมหาศาล แต่บ้านเมืองกลับสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย นั่นแสดงให้เห็นถึงการจัดขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขยะที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่นถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ขยะจากครัวเรือน และขยะจากอุตสาหกรรม ซึ่งขยะจากครัวเรือนยังแบ่งออกเป็นขยะทั่วไป และขยะของเสียจากมนุษย์ โดยผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการขยะทั่วไปจากครัวเรือนคือ เทศบาล ที่มีอำนาจเด็ดขาดในการวางแผนการจัดการขยะที่เกิดขึ้น หรือแม้แต่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในเขตพื้นที่นั้นๆ ซึ่งแนวทางที่ทุกเทศบาลในประเทศญี่ปุ่น นิยมนำมาใช้เพื่อลดปริมาณและเพิ่มประสิทธิภาพในการกำจัดขยะ คือ การคัดแยกขยะ ที่ต้องแยกตามประเภท ดังนี้

1. **ขยะเผาได้** เช่น ขยะสดจำพวกเศษผัก เศษอาหารจากครัวเรือน ขยะสดต้องจัดทิ้งแยกให้ถูก เพื่อไม่ให้เกิดกลิ่นรบกวน ต้องบรรจุลงถุงพลาสติกเนื้อหนา ขนาด 2 ลิตร หรือ 3 ลิตร ซึ่งเป็นถุงขยะมาตรฐานที่รัฐหรือเทศบาลกำหนดใช้ทั่วประเทศ

2. **ขยะเผาไม่ได้** เช่น ขวดแก้ว ภาชนะแก้ว กระจกเครื่องดื่ม ขวดพลาสติกทั้งชนิดบาง (Pet Bottle) และพลาสติกหนา เช่น ขวดบรรจุเครื่องดื่ม น้ำยาซักล้างซักฟอก ฯลฯ

ถ้าเป็นขยะที่มีส่วนประกอบทั้งที่เผาได้และเผาไม่ได้ ก็จะต้องถือเป็นขยะเผาไม่ได้ ขยะประเภทนี้ต้องใช้ถุงขยะที่มีข้อความระบุที่หน้าถุงชัดเจนว่า “ขยะเผาไม่ได้”

3. **ขยะขนาดใหญ่** เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องเรือน ไปจนถึงรถจักรยาน จักรเย็บผ้า ฯลฯ ขยะจำพวกนี้จะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการทิ้งให้กับทางราชการ และมีกำหนดวันทิ้งไว้โดยเฉพาะ

4. **ขยะมีพิษหรือขยะอันตราย** เช่น พวกภาชนะบรรจุสารเคมีที่เป็นพิษ ขยะติดเชื้อ (ขยะโรงพยาบาล) กระจกที่มีหัวฉีดแบบสเปรย์

เช่น กล่องนม กล่องน้ำผลไม้ และขวดพลาสติก ขวดเครื่องดื่ม กระจกเครื่องดื่มที่เป็นอะลูมิเนียมบาง (บีบได้) **ต้องล้างทำความสะอาด และบีบให้แบนที่สุดเท่าที่จะทำได้**

6. **ขยะที่ต้องแจ้งหน่วยงานพิเศษของรัฐหรือเทศบาลให้มาเก็บ** หรือนำไปส่งที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบ เช่น คอมพิวเตอร์ วัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เครื่องดนตรีขนาดใหญ่ ซากสัตว์ ฯลฯ

การคัดแยกขยะของแต่ละเทศบาลมีความแตกต่างกัน ผู้ที่ใช้อาศัยใหม่จะได้รับคู่มือ ซึ่งจะบอกถึงการคัดแยกและวันที่กำหนดให้ทิ้งขยะ ถ้าครัวเรือนใดที่ไม่ให้ความร่วมมือในการแยกขยะหรือนำขยะมาทิ้งไม่ตรงกับวันที่กำหนด ตลอดจนรายละเอียดปลีกย่อยบางประการ เช่น การผูกป้ายสำหรับทิ้งขยะบางประเภท ถ้าผู้ทิ้งขยะทำไม่ถูกวิธี รถขยะก็จะไม่เก็บขยะให้กับครัวเรือนนั้น หรือบางเทศบาลอาจใช้วิธีการตากเตือนไปจนถึงขั้นถูกปรับหรืออาจเป็นการลงโทษทางสังคม

ขยะที่แยกจะถูกส่งไปเผาเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานความร้อน ส่วนขี้เถ้าที่เกิดจากการเผาบางส่วนจะนำไปกำจัดด้วยการฝังกลบ และบางส่วนจะนำไปหลอมเป็นตะกรันเพื่อนำไปผสมกับซีเมนต์ ซึ่งสามารถผลิตเป็นอิฐบล็อกหรือวัสดุสำหรับปูพื้นถนนต่อไป

“ขยะ” ในประเทศญี่ปุ่นจึงไม่ใช่เป็นเพียง “สิ่งปฏิกูลที่น่ารังเกียจ” หากแต่เป็นภาพสะท้อนถึงผู้คน วัฒนธรรม และความ เป็นระเบียบในสังคมที่น่าทึ่ง และสมควรเอาเป็นแบบอย่าง “โมเดล ในการคัดแยกขยะ”